

Lepa je bila udeležba pri 25 letnici dr. Marije Magdalene št. 162 K.S.K.J.

Auditorij SND je bil včeraj popoldne in zvečer poln naroda, ko je največje žensko društvo KSKJ, sv. Marije Magdalene št. 162, praznovalo 25 letnico obstoja. Odbor je pripravil zelo bogat in lep program, da zasluži res vse priznanje.

Program je zelo spretno vodila agilna tajnica Mrs. Mary Hochevar, ki je predstavila od 60 originalnih ustanovnic še 36 živčih. Narod je s toplim aplavzom pozdravil zaslužene in vztrajne ustanovnice. Med temi je bila predstavljena ena, ki je vseh 25 let v odboru, to je naša pridna Frances Kasunič. Dolgo vrsto let je v odboru tudi sedanja predsednica Mrs. Helena Mally, tajnica Mary Hochevar in druge.

Vseh 25 let je duhovni vodja društva naš preč. msgr. B. J. Ponikvar, ki je v iskrenih besedah čestital društvu ter poudarjal, da dajejo take proslave društvu pogum za nadaljnje delovanje.

Potem je bil poklican k besedi Anton Grdina, katerega je naprosil naš župan Frank Lausche, naj govori v njegovem imenu, ker je on močno prehlajen in privezan na posteljo. Mr. Grdina je izjavil, da so narodi, kot je slovenski, ki imajo svoja društva, stebri mesta in države, ker niso nikdar v breme javnosti, ampak znajo skrbeti sami zase. Slovenski narod je majhen, toda se lahko šteje v gospodarskem in kulturnem oziru med prve narode Zed. držav, je poudarjal Mr. Grdina.

V vesel smeh je spravljal občinstvo konzul dr. Mally, ki je za ta večer pripravil nekaj posebno izbranih šaljk. Ob koncu je poudaril, da društvo še k nadaljnjemu in plodonosnemu delovanju za maselnost in za narod.

Toplih ovacij je bil deležen gl. tajnik KSKJ, Mr. Josip Zalar, ki je prihitel na to slavnost iz Jolietta. Mr. Zalar je izrekel iskrene čestitke društvu k 25 letnici. Pokazal je pismo, ki ga je prejel 15. februarja 1917, v katerem mu je bilo sporočeno, da se je v Clevelandu ustanovilo prvo žensko društvo za KSKJ. Govornik je poudarjal, da smo Slovenci majhen narod v Ameriki, toda če pogledamo naše cerkve, šole, narodne domove in naša bogata bratske organizacije, nas ni potreba biti prav nič sram našega majhnega števila.

Mr. Zalar je pokazal, kako je začela KSKJ napredovati šele tedaj, ko so se začela ustavljati pri jednoti ženska društva. To dokazuje, je rekel Mr. Zalar, da ženska ni samo za v kuhinjo, ampak nam je zelo potrebna tudi v našem javnem in društvenem življenju. Upa, da bo društvo sv. Marije Magdalene še bolj napredovalo, kot je in zlasti priporočal nabiranje članic v mladinski oddelke, ker kot pri vsaki jednoti je treba tudi pri KSKJ vedno skrbeti za naraščanje.

Govorili so tudi drugi odborniki KSKJ kot Miss Mary Polutnik iz Loraina, Ivan Zupan, urednik Glasila KSKJ, gl. nadzornik John Pezdirtal, in v krepkih besedah je čestital društvu Anton Strniša, agilni društveni delavec.

Citane so bile tudi pismene in brožavne čestitke od raznih glavnih odborikov, ki se radi oddaljenosti niso mogli udeležiti slavnosti, kot od gl. predsednika John Germa iz Pueblo, Colo., podpredsednika Joseph Lekšana iz Barbortona, od gl. blagajnika Matt Siana, in pomoč. gl. tajnika Zelenikarja iz Jolietta, od fidejarnikov obnornikov Gospoda. Brina, od Matt Pavla-koviča in drugih.

Zelo lep je bil tudi ostali del

Amerika mora prevzeti vodilno mesto v svetu, pravi Adamič

V soboto je imel v City klubu v Clevelandu predavanje pisatelj Louis Adamič. Mnogi prominentni Amerikanci so prišli poslušati Adamiča, ki je poudarjal, da je absolutno potrebno, da prevzame Amerika vodstvo, če hočemo zmagati v tej vojni in doseči po vojni pravi mir. "Mi se moramo otresti črnoglednosti, izolacije in apizirstva," je poudarjal Adamič. "Zavedati se moramo, da smo velika sila in kot taki moramo prevzeti svetovno vodstvo. Mi se moramo zavedati ciljev, za katere se borimo, mesto da bi govorili o obrambi. Samo narodi, ki imajo pozitivne ideje, so močni Samo narodi, ki se bore za gotove cilje, morejo zmagati."

Mr. Adamič, ki je imel na programu predavanja še do konca marca, je bil pozvan od vlade, naj s tem takoj preneha in naj sodeluje v filmu, ki bo kazal naseljenstvo in ameriško industrijo. Mr. Adamič bo spisal črtico za tozadevno filmsko sliko, ki bo predstavljala naseljenost, ki je dosegel sem pred 80 leti in njegove današnje potence v razvoju ameriške industrije.

Za bodočnost Clevelanda
V komisijo, katere naloga je napraviti načrt za bodoči razvoj Clevelanda, je bil imenovan arhitekt George S. Vojnovich. Ob imenovanju v to važno komisijo je Mr. Vojnovich izjavil, da kar Cleveland potrebuje je akcija, ne pa prazne besede pri načrtih za bodočnost mesta.

Zadušnica
Jutri ob 7:15 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. sv. maša za pokojnim Frank Terčkom. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Jutri ob osmih bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pokojno Mary Kokal. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

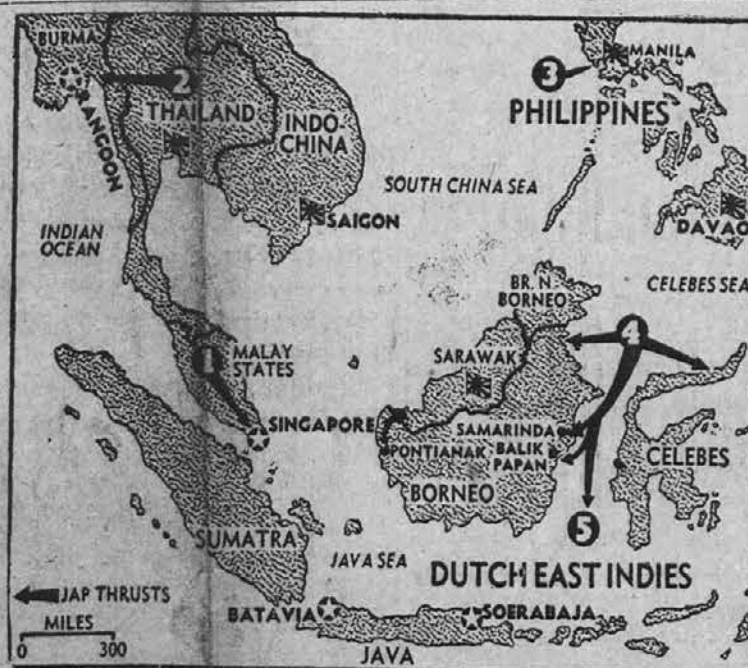
Demokratska seja
Slovenski demokratski klub 32. varde bo imel jutri večer važno sejo v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vabljeni so tudi vsi člani in članice zadnje županske kampanje, da se udeležijo.

Na obisku
K družini Mr. in Mrs. Krist Lozar, 3825 E. 93. St. je prišel na obisk bratranec Anton Lozar iz Harwick, Pa., ki je zaposlen v tamošnji pivovarni.

Svoje lovce je obiskal
Iz Sheffield, Pa., je prišel pogledat svoje prijatelje-lovce Vincent Marold. Mr. Marold vodi v Sheffieldu gostilno, kjer se naši lovci vedno radi ustavljajo za posvete in okrepčila.

Ženski odsek Zadruga
Jutri večer ob osmih je seja ženskega odseka Zadruga v uradni organizaciji. Vse odbornice naj pridejo na sejo in tudi one, ki bi rade pristopile v klub.

Singapor je končno vendar padel Japoncem v roke

Slika kaže strategične točke, ki so jih Japonci zavze-li. Zdaj, ko imajo v rokah Singapor, bodo udarili na nizozemski otok Sumatra in na Javo. Potem bodo pa obrnili pozornost na Avstralijo. Ako bodo padle te točke, bodo Japonci gospodarji na Daljnem vzhodu in potem bi imeli prosto pot v Sibirijo.

Amerikanci pričakujejo izpad Japoncev na ameriško linijo na Filipinih

Washington. — Močan topniški dvoboj med Amerikanci in Japonci ter posamezni sunki japonske pehote naznanjajo, da je to predigra za splošen napad Japoncev na fronto generala MacArthurja na polotoku Batan. Amerikanci in filipinske čete se še vedno dobro drže in v nekaterih sektorjih so celo izvedle izpad na japonske pozicije.

Amerikanci so dozdaj odbili vse naskoke Japoncev. V džungli polotoka Batan so prizadeli Japoncem težke izgube. Toda zdaj, ko so dobili Japonci nova ojačenja, se vsak čas pričakuje splošne japonske ofenzive na ameriško linijo.

Jutri pa v maskare!

Ženski klub Slovenskega doma na Holmes Ave. bo priredil jutri večer zanimivo maskaradno veselico, pričetek ob sedmih. Parada mask bo ob 10:30. Lepe nagrade so pripravljene za maske. Jankovičev orkester bo skrbel za ples. Kdor hoče preganjati ti pusta v veseli družbi, naj gre v Slovenski dom.

V bolnišnico

V Charity bolnišnico se je podala Miss Mary Luznar. Prijateljice jo lahko obiščejo od 2 do 4 popoldne in od 7 do pol devete zvečer. Želimo ji, da bi se kmalu boljšega zdravja vrnila domov.

Pobiranje asesmenta

Tajnica društva sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ bo nocoj od 6 do 7 v stari šoli sv. Vida v svrhu pobiranja asesmenta in drugih društvenih zadev.

Mesto se je vdalo, ko so Japonci zasedli rezervarje pitne vode. Japonci bodo zdaj udarili na Sumatro in Javo. Japonci trdijo, da imajo v oblasti usodo Indije in Avstralije.

CHURCHILL PRIZNA PORAZ, TODA APELIRA NA NAROD, NAJ IMA ZAUPANJE

Trdnjava Singapor, o kateri so Angleži trdili, da je nepremagljiva, je padla Japoncem v roke. Japonci se veselo sijajne zmage tega Gibraltarja v Orientu in se ustijo, da Japonska sedaj kontrolira usodo Indije in Avstralije. Japonsko vrhovno poveljstvo naznanja, da se je Singapor podal ob sedmih zvečer v soboto, to je po 10 tednih, odkar so začeli Japonci prodirati po Malaji proti Singaporu.

Japonska vlada poudarja važnost zavzele te trdnjave, toda obenem svari narod, da je to samo en del vojne, ki ima še dolgo pot pred seboj. Japonci trdijo, da je Singapor padel, ker so bili Amerikanci in Angleži preveč svesti svoje moči.

"Zdaj, ko je padla ta važna strategična točka v roke Japoncev," pravi japonsko vrhovno poveljstvo, "ni samo usodepoln udarec za zaveznike, ampak tudi ogroža zvezo med kraji v Indskem oceanu z onimi v Tihem oceanu. Te strategične nadoblasti Japoncev ne morejo Anglija in Zed. države nikdar premagati."

To je prva angleška armada, ki se je predala sovražniku. Angleži so imeli trdnjavo Singapor v rokah 123 let. Njih najbližja trdnjava je sedaj Malta v Sredozemskem morju, ki je neprestano pod bombardiranjem nemških in italijanskih bombnikov.

Japonci so bili popolnoma obkolili mesto in ko so zasedli glavne rezervarje pitne vode, se je posadka podala. Pogoje vda je podpisali v Fordovi avtini tovarni zunaj mesta.

Japonci trdijo, da je večina

London, 15. febr. — Premier Churchill je danes izjavil, da je padec Singapora velik in usodepoln udarec, toda je apeliral na narod, naj ima zaupanje v vlado, ker zdaj, ko je šla v boj tudi Amerika, Anglija ni več sama.

Berlin, 15. febr. — Berlinski radio je danes naznanjal o padcu Singapora in izjavljal, da je Japonska trdno odločena, da pomete s sveta Zed. države in Anglijo in da se ne bo izločila sedanja generacija, bodo izvršili prihodnje. Ako bo mogla Japonska dodat k Singaporu še otočje nizozemske vzhodne Indije, potem bo Japonska lahko nadaljevala z vojno prihodnjih 50 ali 100 let. Japonska ne bo odnehala, dokler ne bodo pregnane z Daljnega vzhoda Zed. države in Anglija in potem bo šele ustvarjen s pomočjo Nemčije, Italije in Japonske nov svetovni red.

Kratke vojne in druge vesti

WASHINGTON. — Vladni urad za živila in zdravje je naročil ameriškim gubernorjem, naj apelirajo na narod v svojih državah, da spomladi obdelajo vsak košček zemlje pri svoji hiši, ali kjerkoli morejo.

EL CENTRO, CAL. — Vladni tajni agentje so aretirali nadaljnih 33 Japoncev v svrhu varnosti za deželo. Izročili so jih naselniškim oblastem.

VICHY, FRANCIIJA. — Nemške oblasti v okupirani Franciji so odredile smrtno kazen za vse, ki bi prikrivali Amerikance ali državljane onih dežel, s katerimi je Nemčija v vojni.

WASHINGTON. — Mornariški tajnik Knox je imenoval komitej štirih mož, ki naj preišče in poroča, kdo je kriv požara na parku Normandie. Tudi kongres se pripravlja na podobno preskavo, ki naj dožene, če je nezgoda povzročila sabotaža ali malomarnost.

WASHINGTON. — 12 ameriških štirimotornih bombnikov je napadlo japonske ladje v okolici Macassar, v nizozemski Indiji. Bombe so zadele najmanj eno japonsko ladjo. To je bila največja skupina ameriških bombnikov, ki je kdaj napadla Japonce, in to kaže, da je poslala Amerika ojačenje v pomoč Nizozemcem.

WASHINGTON. — Diplomatske kroge so dosegle vesti, da vsa Evropa strada, v nekaterih krajih bolj, v drugih manj. Položaj v Jugoslaviji je približno tak kot v Grčiji, kjer je položaj najbolj žalosten. Nemčija in Italija sta pobrali v Jugoslaviji vso zalogo žita.

TORONTO, ONTARIO. — Dr. Allan Dafee, ki je bil pri rojstvu kanadskih petork in ki je dozdaj pazil na njih zdravstvo, se je odpovedal temu delu. Kot vzrok resignacije zdravnik naveda to, ker petorke ne smejo govoriti v drugem kot francoskem jeziku.

MOSKVA. — Ruski voditelji so prepričani, da se bo vnela v teku 4 do 6 tednov med rusko in nemško armado taka bitka, kakršne svet še ne pomni. Od izida te bitke bo odvisna usoda sveta, praviijo Rusi.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
JAMES DEBEVEC, Editor6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto \$7.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 39

Mon., Feb. 16, 1942

Gospodarstvo in etika

Krščansko socialno gibanje je od svojega početka nenehoma opozarjalo javnost, da mora gospodarska delavnost, odkar se je osvobodila vseh npravnih in družabnih obveznosti, kakor je to učil in izvajal klasičen liberalizem, voditi do nevzdržnih razmer v družabnem življenju. Gospodarstvo namreč ni kako samoupravno področje, v katerem bi ne bilo treba imeti nobenih družabnih ozirov, ampak bi svobodno bilo prepuščeno sebičnim nagonom, da se izživljajo po mili volji. Gospodarstvo ni samo sebi namen in bi v urejeni družbi niti ne smelo imeti prvenstvenega mesta, kakor se je razvilo v liberalizmu in kar vzdržuje in zagovarja tudi marksizem. Gospodarska delavnost predstavlja le eno panogo družabnega delovanja. Njena skrb in naloga bi morala biti preiskrba prebivalstva s potrebnimi snovnimi dobrinami. To je njegovo kulturno delo, ki naj bo v skladu in soglasju s celotno družbeno zgradbo.

Odveč bi bilo, ako bi na tem mestu znova opozarjali na veliko škodo, ki jo družba trpi zaradi izjemnega položaja, ki ga bodisi javno mišljenje ali pa naravni zakon odmerjajo liberalističnemu pojmovanju gospodarske delavnosti. Ni bilo mogoče brez škode za celoten družabni sestav trajno prezirati npravnstvenih temeljev v gospodarstvu. "Z moralnimi izreki ni mogoče graditi železnice," je pred leti izjavil eden vodilnih gospodarskih ljudi, s čimer je hotel povedati, da je npravnost za gospodarsko delavnost brez pomena in brez koristi. — Toda čas gre tudi čez takšne zmotne nazore. Ljudsko življenje v svojih zdravih osnovah obračunava z družabnimi zmotami in nagnosko išče onih sil, ki vežejo družbo skupnost, ki krepe in pospešujejo njegovo organsko rast. Življenje samo je pričelo obračunavati z nesocialnimi nazori in delovanjem izključno le mamoni predanega gospodarstva ter se v svojem silovitem zagonu niti ni ustavilo ob pravih npravnstvenih mejah, ampak se je pognalo marksijske v drugo skrajnost, ki jo poznamo pod imenom kolektivizma, ki je poedincem in poedinim skupinam vzel sploh možnost svobodnega gospodarjenja in je vsa gospodarsko delavnost izključno podredil brezimni državi. To je škodljiva skrajnost, kakor rečeno, toda glasen opomin liberalnemu gospodarstvu, na kakšen način si brezdušnemu kapitalizmu zaslužena ljudska duša išče duška. Je to klic zadnjih desetletij našega 20. stoletja, ki kliče po maščevanju za storjene krivice, ki so se zgodile na prejšnjih rodovih; je to opozorilo ob 12. uri, da brezobzirni gospodarski sebičnosti posledje nikakor ne bo dovoljenega preveč časa za izživljanje njegove samovolje.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da nekateri gospodarski krogi že pravilno presojajo svoj položaj in da se resnosti časa zaveda tudi že ena in druga državna oblast, ki bi hotela prihraniti prebivalstvu različne, bodisi "totalne," bodisi "kolektivistične" eksperimente in se pravilno zaveda, da je pač treba odstraniti ono zlo, ki tira ljudstvo v škodljive skrajnosti. Tako smo nedavno čitali v švicarskih listih, da je zvezni svet, torej najvišja državna oblast, izdelal spomenico in jo naslovil na švicarske gospodarske kroge, v kateri opozarja na pomanjkljivosti in na nevzdržnost obstoječih gospodarskih razmer, ki se še vedno hranijo od liberalne gospodarske miselnosti.

"Ker gospodarstvo ni nekeje v brezračnem prostoru," pravi spomenica, "ampak predstavlja le eno panogo družabnega delovanja, ne more načelo proizvodnje in donosa za sebe zahtevati kake absolutne veljave, ampak mora biti v skladu z vzdrževanjem družabnega ravnotežja, z varovanjem narodnih koristi in drugimi npravnstvenimi zakoni. Ko je nekoč liberalizem odpravil zastarele gospodarske red, je mogel to storiti ne da bi bile ogrožene izvangospodarske dobrine. Kajti v tistem času so bile nprave, verske in narodne vezi še dovolj močne, da so mogle preprečiti, da bi se absolutno načelo proizvodnje in dobičkarstva moglo uveljaviti na škodo drugih, izven-gospodarskih ozirov. Toda od takrat pa do danes so se npravnstvene vezi v pojmovanju narodov močno razrahljale, popustila je tudi poslovna morala. Prav tako je pod vplivom novih prometnih možnosti in zaradi duševne preusmerjenosti tudi tesna navezanost človeka na lastno narodnost popustila. Najhujše pa je, da so družabne in gospodarske razmere zadobile čisto brezoseben značaj, medtem ko se varstven vpliv družine in navezanost na grudo vedno bolj izgublja.

Posledice povedanih razmer se v tem kažejo, da urejevalno počelo, ki ga pozna krščanska družabna etika, prihaja vedno manj do izraza in da se v družbi umika pravilom svobodne gospodarske igre ali tekme. Namesto poštenega prizadevanja za čim boljše proizvodnje, ki bi bila v korist konsumentov, je nastopila med proizvajalci dobrin tekma, katera se vodi s sredstvi, ki so iz stališča narodnega gospodarstva zelo nezaželeni. Naj med drugim imenujemo: varanje kupujočega občinstva, širjenje lažnih gospodarskih novic, neupoštevanje zakonitih predpisov, plačevanje preniknih mezd, monopolsko izsiljevanje tržnih cen. — Ker pa takšen neurejen boj, ki se vodi z vsemi sredstvi brez ozira na njegove družbene posledice, ne more imeti za posledico drugega kakor da se razmaže celotna družba, je zaradi tega dolžnost države, da spet upošteva npravnstvene vezi in da poskrbi za dostojno gospodarsko tekmo, ki bo odgovarjala etiki in čutu narodne skupnosti.

BESEDA IZ NARODA

Dnevi premišljanja

Vojska je, v vojni smo. Zbiramo se in zborujemo, sedemo k omizju in poslušamo, vse samo o časih, v kakoršnih se nahajamo. Kaj bo, kakšna bo naša in drugih bodočnost?

Ze zadnjih par let se gre radi vojne. Tam daleč nekje, tako daleč se je nam zdelo, kakor lahko primerjam, ko sem se pasel živino, sem gledal v daljave preko planin in gora, kjer se je za gorami prikazala majhna meglica na vsejasmno svodu nebesnega kroga. Kaj ta meglica, iz tega ne more biti danes in še nekaj dni ničesar, ker je vseposod le jasno obnebeje. A vkljub temu so rekli stari možje: "Danes bo še nevihta in toča." Meglica se je dvigala, zanjjo se druge, višje in sirše, vedno bolj temne. Kmalu so začeli ljudje na polju slutiti, da bo res nekaj takega.

Prav tako smo mi tukaj in drugi drugod slišali, da se je pričelo prekanje o vojski, da nekje tam med Francijo in Nemčijo nekaj ni vse v redu, da se tam godi krivica "ubogi Nemčiji," ki je v prvi svetovni vojni zgubila nekaj ozemlja itd.

Zasledovali smo ta pojav in mu sledili pazno, bilo je podobno kot se pojavi požar v gozdu, ki gre kar naprej. Ko je bilo tam delo poprave dokončano, bi rekli, so ravno tisti gospodje rekli, da je še drugod tudi nekaj narobe od zadnje vojske in so hiteli še tisto narobe "pogihati." Tako se je bolezen vojke širila kar nemoteno naprej.

Ni v Ameriki smo sicer to gledali kakor za špas, največ je bilo ljudi, ki so si vse to za Ameriko razlagali v neko našo korist, menili so namreč, da bo to dvzelo stran depresijo, rekli smo: "Ako se bodo vojskovali, bomo v Ameriki pa delali za vojskine potrebe, ker tako nimamo dela po tovarnah."

Ta, začeta mala in neznatna vojska se ni od tistega časa več ustavila, naprej in vedno bolj strastno, vedno odločneje, vedno strašnejše.

Dolgo dolgo je vzel, da so začeli tudi v Ameriki misliti na tako nevihto.

Nebo se je zaoblčilo. Danes smo pa že v pravcati vojski in kakor kaže bo vojske še veliko več. Tisti sovražnik, o katerem niti sanjali nismo, da bi bil ke. da bi toliko zmogel in drzen, da bi se približal ameriškim obalam, že nekaj časa potaplja naše ameriške ladje prav blizu naše ameriškega obrežja. Vse to je za nas nekaj neverjetnega, toda, resnično! Lahko postane resnično, da se bo treba z sovražnikom kmalu pograbititi tudi na suhem, na ameriških tleh. Kdo bi si bil kaj takega mislil par let nazaj? Mi Slovenci in Jugoslavoani smo sicer od začetka vojne gledali kaj bo ta vojna do prinese naša domovini. Vedeli smo, da je Jugoslavija sicer z armado ena prvovrstnih držav, če se gre za bojevanje armada z armado, naša vojska, so vedno rekli, je nepremagljiva, toda, ne mehanično, ampak po junaštvu moštva.

Dolgo je vzel na tem, kam bo Jugoslavija stopila, ko bo prišla odločilna ura. Težka preizkušnja za vladjo! Kaj storiti da bo bolje! Odločiti se, za eno ali za drugo usodo, je bilo skrivnost. Žrtvovati svobodo države, ali prepustiti narod sovražniku, da ga pogazi. Kdo bi ne bil v duševni stiski, to lahko vidimo sedaj, ko beremo kaj se godi z domovino!

Ure tega groznega odločilnega časa so kmalu minule. Vlada je zbežala, na ljudstvo so prihrumele strašne vojske, jok in kri, smrt je zagospodarila. Nič hujšega ni moglo priti kakor je v resnici prišlo.

Mi, v Ameriki, smo vsa taka naznanila vzele z grozo in žalostjo. Razumeli smo, kaj se pravi biti pregnan iz svoje lastne domovine. Še bolj pa je nas bolelo, ko nismo mogli ničesar storiti, da bi to gorje naših bratov mogli polajšati in jim pomagati.

Kakor je bolelo nje, je bolelo in nas boli še sedaj. Vsaki dan nam oznanjajo še več in še hujše trpljenje. To si lahko razlagamo, ker vemo, da gre z vojsko in zanjjo tudi še lakota in bolezen. Kaj vse morajo trpeti je nam nerazumljivo in mi jim ne moremo pomagati, oziroma se za pomoč pripravljamo in smo delamo nekaj že doprinesli, tudi nekaj je še hasnilo nekaterim v domovini, upamo pa, da je med tem časom dospelo še več od nabranih darov v njih najhujši sili pomanjkanja.

Dvojna je potreba in dvojna je naša dolžnost, z katero se moramo zavzemati za brate v domovini. Prva je ta, da se jim pomaga do kruha, da ne pomrjo od gladi; druga pa je, da se reši domovina, da ne bo ostala v sovražnikovih rokah.

Predzadnjo nedeljo smo se javno zavzemali na javnem shodu. To smo storili za to, da bi nas še drugi slišali. Kadar je kdo v nevarnosti za življenje mora klicati na pomoč, da se reši. Narod kličejo na pomoč. Naš narod v domovini kliče nas na pomoč. Ker je pa, lahko rečem k sreči, čbenem tudi istočasno kot naša domovina, na isti strani tudi naša nova domovina Amerika v vojni in sicer za sebe in za pravice drugih narodov, za to je nam to nekako kot v naklonjenosti, da smemo in zamoremo obenem sodelovati za oboje: za Ameriko in za Jugoslavijo, da bi si priborila pravico do demokracije vseh narodov.

Nedelja 8. februarja nam je bila cel dan v razmišljanje, kaj vojska stori. Gospod minister Snaj nam je na popoldanskem shodu orisal v srce segajoče dogodke, ki so se navallili na Jugoslavijo. Nepopisno je zadelo v srca navzočih poslušalcev.

Res ni bilo veselo za poslušanje, ker je bila vsa razlaga samo o trpljenju in pa, kako namreč je sovražnik Jugoslavije in našega naroda že leta in leta plele mreže okrog naših in naše bivše države, da jih je obusodni uril imel vse tako v rokah, kakor je imel že poprej vse proračunano da jih bo zasegal.

Kdo bi bil mislil, da so taki večeri pri omizju za te čase nepotrebni ker je vojska. Ravno na robe je to res! Kar se tiče prve dolžnosti za podporo je vse v redu in v delu, kdor hoče, da bo pomagano, naj kar hitro daruje. Razloge v ta namen je pojasnil pater Bernard Ambrožič. Kar se pa tiče, da pomagamo rešiti domovino, da ne bo ostala v rokah zavojevalcev, je pa potreba vpiti in kričati, da nas bodo slišali tisti, ki bodo po vojni imeli besedo za Jugoslavijo in za domovino Slovenijo, ki bo zopet ujedinjena v Jugoslaviji in vendar upamo bolj samostojna kot poprej.

Ako ne bomo vpili, do česar smo opravičeni nič manj kakor kateri drugi narod na svetu, da eksistiramo, ne moremo doseči kar bi morali. Ko bo vojna končana, se bo zbiralo dokumente za vsako državo in za vsaki narod, kaj se mu bo prisodilo ali kam se ga bo dejalo. Narod, ki bo imel kaj pokazati, bo štel v to gradivo, iz katerega se bo zidala boljša bodočnost vsakega naroda.

Mi, Slovenci, smo doprinesli za obe naši domovini veliko. Za Ameriko tukaj in za rojstno grudo doma že potem, ko smo bili tukaj. Mi smo opravičeni, da se čuje naš glas. Mi smo narod, ki smo opravičeni do življenja! Mi

smo narod, ki ima toliko mož, ki so svetu dalj že toliko kulture in velikih učenih mož, knjig, izumov in delavske moči. Ameriko smo mi pomagali zidati gmotno in kulturno. Mi smemo v Ameriki zaprositi, da Amerika pomaga Jugoslaviji in s tem naši Sloveniji.

V nedeljo se je o vsem tem govorilo na shodu in potem pri omizju v navzočnosti ameriških in drugih gostov. Le še dovolj nas bilo ni! Še nič dovolj se ne zavedamo, ura največje sile kliče na nas, pa se, še ne zavedamo, še ne zdravimo, kaj čakamo?!

Za trenotek je sedaj v Ameriki še vedno glorijs in vsega v obilju, ako bo pa vojna le napredovala, se bomo znašli tudi mi v drugem položaju. Za to bi človek pričakoval več prisrčnosti, več narodne zavednosti, več sočustvovanja in resnosti.

Velika narodna sila smo kadar se gre za to, da se pokažemo v paradah, da žanjemo priznanje. Zelo malo nas je vselej skupaj, kadar se gre pa za resnično korist naroda.

Najbolj se pa pogreša, tiste, in zopet tiste, ki so, drugače zelo glasni za narodnost ko je brez potrebe in brez pomena. Mnogih ni bilo tam, kjer bi imeli biti, ravno tisti se bodo pa pozneje zelo glasno postavljali. Eni naj sami vse naredijo, drugi pa naj potem to sebi štejejo, tako je bilo med nami in bo. Zal da je tako.

Hvala tem, ki so kaj storili in se pokazali.

Zalostni so dnevi. Čas je da začnemo premišljati in globoko in srčno tudi sočustvovati z vsemi, ki trpe, umirajo in v groznih razmerah obupavajo. Kadar je klic naroda za narodne sestanke, kakor je bil v nedeljo, bi morali vsi prihiti na shod. Več zavednosti! Več sočustvovanja z narodom in za narod se mora pokazati, resni časi so!

Anton Grdina.

Maškaradna veselica

Ženski klub Slovenskega doma na Holmes Ave. priredi 17. februarja, to je, ravno na pustni torek, ko bo vseh "god." Občinstvo je prav prijazno vabljenno, da se v čim večjem številu odzovete ta večer, da se bomo skupno v veselju družbi zabavali. Čim več nas bo, tem bolj bo lušno in veselo.

Prijazno ste vabljeni vsi delničarji in delničarke ter direktorji kakor tudi splošno občinstvo. Zabave bo dovolj za stare in mlade. Priporočam vam tudi, da se kaj našemite, ker bomo dajali tudi nagrade. Torej nikar ne zamudite te lepe prilike, ki se vam nudi. Ko pridemo v veselo družbo, vsaj za par uric pozabimo na vsakdanje gorje, ker danes itak ni skoro več pravega veselja, posebno še ko gledamo skoro vsak dan naše mlade fante, ki odhajajo v armado.

Pridite tudi vi mlajši in se veselite, dokler se vam še nudi lepa prilika. Zabave bo dovolj. Za okrepčilo pa bo v polni meri poskrbel ženski klub Slovenskega doma, ki pravijo, da bo vseh telesnih dobrot na razpolago. Igrala bo tudi izvrstna godba. Za želje pa bo dovolj ječmenovca in kar še zraven paše. Vstopnina je samo 35 centov. Začetek ob osmih zvečer. Na svidenje,

Louise Čebon

Drsalci med živalmi

Pingvini na Južnem tečaju polzijo na trebuhu po ledu poslužujoč se pri tem svojih nog in kril kakor vesli. Po ledu drčijo kakor smučarji, samo da je njihova vožnja hitrejša od vožnje najbolj večjega smučarja.

Zed. države producirajo v zadnjih letih 30% svinca in 35% cinka, kar je odstotek vse svetovne produkcije.

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA

Ustanovljena 19. decembra, 1926 v Chicagu, Ill.

Inkorporirana 14. decembra, 1927 v državi Illinois.

Duhovni svetovalec: Rev. Milan Slaje, 1709 E. 31st St., Lorain, Ohio.

GLAVNI ODBOR:

Predsednica Mrs. Mary Prislard, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
Prva podpredsednica Mrs. Frances Rupert, 19303 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio.

Druga podpredsednica Mrs. Mary Coghe, 4517 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.

Tretja podpredsednica Mrs. Mary Shepel, 5 Lawrence St., Ely, Minn.

Četrta podpredsednica Mrs. Frances Raspet, 305 Spring St., Pueblo, Colo.

Peta podpredsednica Mrs. Mary Kocjan, 5 Ash St., Calumet, Mich.

Tajnica Mrs. Josephine Erjavec, 527 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Blagajničarka Mrs. Josephine Muster, 714 Raub St., Joliet, Ill.

NADZORNIČE:

Mrs. Mary Tomažin, 1902 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

Mrs. Mary Otoničar, 1110 E. 66th Street, Cleveland, Ohio.

Mrs. Mary Smoltz-Lenich, 609 Jones St., Eveleth, Minn.

PROSVETNI ODBOR:

Mrs. Albina Novak, urednica in upravnica "Zarje," 1135 E. 71st St., Cleveland, Ohio.

Mrs. Frances Ponikvar, 1030 E. 71st St., Cleveland, Ohio.

Mrs. Frances Sušelj, 15900 Holmes Ave., Cleveland, Ohio.

Mrs. Anna Petrich, 2178 Burton St., Warren, Ohio.

Mrs. Emma Shlimkus, 717 Fifth St., La Salle, Ill.

SVETOVALNI IN POROTNI ODBOR:

Mrs. Agatha Dezman, predsednica, 649 So. 29th St., Milwaukee, Wis.

Mrs. Anna Kamcen, P. O. Box 767, Forest City, Pa.

Mrs. Rose Jerome, 214 Grant Avenue, Eveleth, Minn.

Mrs. Agnes Mahovich, 9525 Ewing Ave., South Chicago, Ill.

Mrs. Olga Mirkovich, 2348 N. W. Roosevelt St., Portland, Ore.

Namestnica nadzornicam Josephine Seelye, 1228 Addison Rd., Cleveland, Ohio.

Slovenska ženska zveza v Ameriki

Vsak, ki zasleduje patriotično delovanje raznih skupin prav gotovo uvidel, da se polaga velik del odgovornosti za narodno obrambo ženskim skupinam. Vse povsod se vzbuja zanimanje za žensko pomoč in ne bo dolgo od tega, ko bodo na razpolago različne voditeljice, oziroma učiteljice, ki bodo skupno z ameriškim Rdečim križem nadzorovale razne podučne sestanke, na katerih se bo vabilo splošno žensko. Kakor hitro bom imela podprane, na rokah definitivne podatke o teh sestankih, vam bom posredovala radevolje na uslugo, kakor tudi potom časopisa podala vse drobnosti.

Delovanje naše organizacije, Slovenske ženske zveze v Ameriki, je bilo že od početka usmerjeno za pomoč kulturnim in brodelnim ustanovam in naše podružnice imajo mnogo zaslužnih iniciativ v prid svojih naselbin in splošno narodno korist. Je jasno, da bodo tudi v sedanjih resnih časih med prvimi skupinami, ki bodo delovale za narodno obrambo.

V zadnjih tednih je prišlo na moj urad več pisem tikanje se šivanja in razne pomoči za ameriški Rdeči križ, oziroma članice, ki želijo dati svoj čas v to svrhu ali pa vzeti na domačo vati doma. Informirala sem se na glavnem stanu glede blaga, pa volne, katero dajo strankam za pletenje in šivanje, pa me bilo povedano, da ravno sedaj nimajo dovolj za vse skupine rokav, toda v kratkem pride iz Washingtona in mi bodo to sporočili. Imamo pa stvari še na rokah od časa, ki so bile dane na urad dr. James W. Mallya in je imela Mrs. Mally v šivalne sestanke. Torej ako bi katera rada skoncala dotične stvari, se naj obrne kar direktno na urad dr. Mallya v Slovenski narodnem domu, kjer se dobijo še razne stvari.

Uverjena sem, da bodo naše podružnice sto procentno delovale v vseh oziirih in zato se bo pazilo, da boste pozvali sestanke v ta namen takoj, ko bomo imeli informacije iz glavnih uradov tozadevnih strank.

Toda imamo pa zelo važno prošnjo pred nami, to je od ameriškega Rdečega križa in ta je za dati enajst svojih kriv. ro sedaj nabirajo in bo spremenjena v prašek "plasma," poslan na kraje, kjer bo potrebna prva pomoč ranjenecem. ne ve, kaj zna priti še v Ameriki po velikih mestih, kjer se ko nagostoma naseljeni. Ako pridejo nad nas bombniki in neko nečloveško ubijati, potem bo groza tudi med nami in krat zbirati skupaj sredstva za prvo pomoč, bo prepozno, radi naše mehkuznosti in nemarnosti sedaj, zna pomeniti ni žrtev, ki bi bile drugače rešene.

Torej žene in dekleta, ki ste pri dobrem zdravju, sedaj tisti čas, ko daste brez vseh slabih posledic enajst svojih rok in s tem boste storile veliko humanitarno delo in zagotovili vam, da se boste počutile duševno srečne, ker ste dale nekaj, kar je po porabljenju za prvo pomoč v slučaju napadov od strani sovražnikov. Pokličite ENdicott 7575 in se registrirajte.

V splošnem, to je moški in ženske, ki nismo kvalificirane k vojakom, tvorimo zelo močno civilno armado in dolžnost vsakega posameznika je, stati hrabro na braniku, bodisi v tovarni, kjer smo zaposleni, ali kjer pridemo v dotiko z drugimi ljudmi, da se vselej hrabro postavimo za svojo deželo in kot dobri državljani nikdar ne dopustimo, da bi kdo v naši državi zabavljali proti našemu vrlemu predsedniku Rooseveltu ali omalovaževal našo obrambno sredstva. S tem, da smo neposredno ljivi v patriotizmu do Amerike in njenih voditeljev, bomo tudi marsikateri javni izbruh nezaželenih oseb, ki navzlic mizi še simpatizirajo s tistimi, ki so škodljivi narodni obrambi, ni sovražnikov. Pokličite ENdicott 7575 in se registrirajte.

Članice Slovenske ženske zveze v Ameriki, kot zavedne tere in vzgojiteljice bodoče generacije, bomo prav gotovo noscem stale na braniku načel naše nove domovine ter s patriotičnim vzgledom pokazale bodisi v svojih domovih ali v javnosti, da ljubimo pravico in svobodo Amerike ter jo podpiramo boritve za razširjanje človekoljubnosti, ki je pot za rešitev demokracije, katero nam hočejo razkosati vsi in vsi vladarji, ki hočejo razdeliti male narode v narode sužnjov, takemu postopanju smo mi odločno proti. Torej skupno delujmo in ena žena se borimo za pravice do poštenega življenja.

Ob zaključku tega dopisa se ne morem premagati, da ne bi obrnila do tistih žena in deklet, ki niso še članice naše organizacije Slovenske ženske zveze. Drage mi rojakinje! V teh dneh časih je naša sveta dolžnost, da z združenimi močmi stano na plan in dokažemo svojo lojalnost do naše nove domovine. Nikjer v Ameriki pa nimate take lepe prilike udeleževati se, pridružite se nam in še posebno sedaj, ko je v teku kampanja za nove članice in je prosta pristopnina. Članarina pa je samo 25 centov mesečno in v slučaju smrti se izplača do 50 centov. Zarje za pogrebne stroške. Nikar ne odlašajte! Z našimi pozdravi,

ALBINA NOVAK, 1135 E. 71 St.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Maya

Vsa razdražena je bila. "Da!" sem se smehljaj. "V navadi mi je, da ribarim po tujih vodah. In upam, da bom še dolgo ribaril. Zaenkrat bodele vi obviseli na mojem trneku. In poskrbel bom, da mi ne uide več."

"Ponavljam, — kdo vam da je pravico?"

"Moja pravica je pravica močnejšega. Lahko bi rekel, da ste skrivni zločinov, ki jih je zagrešil Melton. Pa tega ne bom rekel. Na varno vas bom djal, dokler ne opravim tod. Potem pa lahko greste, kamor hočete! Tudi za svojim Meltonom, če tako želite."

Radoveden sem, s čim ste zadelali loputo v kuhinji, da ni mogel ven."

Posvetil sem v kuhinjo. Na loputi je bilo spet razgrnjeno ležišče, na ležišču pa je stala lešva, trdno uprta med tla in strop. Seveda nismo mogli dvigniti lopute —

"Dobro ste jo pogodili!" sem dejal. "Da nismo našli vodovodnega črpalnika, bi lahko do sodnega dneva ostali v rovu."

In da nam ne bode več škodoželjno, vas bom strogo zastra-

Obrnil sem se k Emeryju. "Ostali boš pri tej lepi sedri, dokler te ne zamenjam!"

Nekoliko začuden me je gledal. Pa mignil sem mu, razumel me je, da nekaj nameram.

Ko sem odhajal, se je smejal za menoj:

"Hvala vam, senor, da ste mi pustili takega prijetnega družabnika! Ne vzdržala bi, da te sami ostali mesto njega! In glejte, da bodeste mož bese-

"V čem?" sem obstal.

"Obljubili ste, da mi bodeste povedali, kam je šel Jonatan in je čaka na mene —"

"Dobro! Mož beseda bom."

Odšel sem.

Na ploščadi sem poklical Minnetoua, odpravila sva se k aremu Meltonu. Splezala sva po lestvi, jo prislonila k vhodu njegovega stanovanja in stopila na njej.

Stari je bil zelo živahen. Z njo sijo je vlekel za jermene, da je premikala miza, ki je bil na njo privezan.

Prizgal sem oljenko in odmahala sva mu usta.

Divje je zaklel.

"Torej sem le prav čul — Shatterhand in Winnetou sta vplili zunaj —"

"Niste se zmotili!" sem dehal. "Prišla sva, da vas obišče-

"Pri vragu bi bila ostala!"

"Pri vragu —? Potem bi bila ostala tam v kameniti dolini, kjer ga umorili. Satan je bil v pravem pomenu besede. Dali ste mu plačilo za njegove grehe. Plačilo pa čaka tudi vas!"

"Denite svoj umazani jezik na zobe! O umoru ni govora! Kadar gre za življenje, je človek samemu sebi najbližnji."

"Pa umori lastnega brata —! Veste, kako vas je imenoval?"

"Kako?"

"Juda Iškariot da ste, je rekel. To ime vam je dal tudi Kruger bej in še tudi drugi ljudje. In zaslužili ste si ga! Z vašim zločinstvom in nehalnostjo ste plačevali svojim dobrotnikom!"

Kje je denar, ki ste ga vzeli za plačilo?"

"Nimam ga."

"Vzeli ste mu ga! Sami smo ga dali in tudi Harry je rekel, da ste mu ga ukradli."

"Da, govoril?"

"In v poslednje, kar je rekel, je bilo, da je vas preklel. Kje je torej denar?"

"Kaj briga vas!"

"Mnogo nas briga! Denar

1942	FEB.	1942
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

FEBRUAR

17.—Ženski klub Slovenskega doma na oHimes Ave. priredi Valentine dance.

22.—Dramsko društvo Ivan Cankar predstava v avditoriju SND.

MARC

22.—Dramsko društvo "Naša zvezda" priredi igro ob 8:30 v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

APRIL

11.—Podružnica št. 8 SMZ priredi plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

11.—Društvo Ložka Dolina priredi ples v Twilight Ballroom.

12.—Društvo Najsv. Imena fare sv. Kristine priredi ples v šolski dvorani sv. Kristine.

12.—Godba fare sv. Lovrenca priredi koncert v SND na 80. cesti.

18.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ priredi plesno zabavo v SND na St. Clair Ave.

19.—Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. priredi koncert in opereto "Desetnik in sirotica" v SDD na Waterloo Road.

19.—Društvo Presv. Srca Jezusovega, št. 55 SDZ priredi plesno veselico v dvorani sv. Pavla na 40. cesti.

19.—Društvo Najsv. Imena v fari sv. Vida priredi veliko prireditev v korist cerkve v cerkveni dvorani.

19.—Mlad. pevski zbor Kanarčki priredi igro in koncert v SDD na Prince Ave. Začetek ob 4. popoldne.

19.—Pevski zbor "Planina" priredi koncert v SND, Maple Heights, Ohio.

26.—Pevski zbor Zvon priredi spomladanski koncert v S. N. D. na 80. cesti.

26.—Spomladanska priredimladinskega pevskega zbora Škrjančki v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

MAJ

3.—Podružnica št. 41 SZZ, priredi Materinsko proslavo v SDD na Waterloo Rd.

10.—Podružnica št. 10 SZZ bo imela proslavo 15-letnice ustanovitve in bo priredila Materinski dan v Slovenskem domu na Holmes Ave.

10.—Mladinski pevski zbor Črički priredi koncert in Materinsko proslavo v SND na 80. cesti, začetek ob štirih popoldne.

JUNIJ

7.—Društvo sv. Reš. Telesa fare sv. Lovrenca priredi piknik na Basta's Grove.

21.—Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ praznuje 40 letnico obstoja v SND na 80. cesti. Ob 7:30 zvečer banket in potem ples.

JULIJ

12.—Pevski zbor Zvon priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

AVGUST

23.—Zveza slovenskih društev Najsv. Imena v Clevelandu priredi Katoliški dan na Brae Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

OKTOBER

10.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

11.—Mladinska godba fare sv. Vida priredi v SND na St. Clair Ave. popoldne koncert, zvečer pa ples.

Po koncertu

Malo pozno je že, pa upam, da mi boste že oprostili. Saj pravijo, da je boljše pozno kot nikoli. Želim podati malo poročila o koncertu "Ilirije." Kakor smo čuli od tistih, ki so se koncerta udeležili, da so bili zelo zadovoljni, posebno pa je bilo lepo ljudsko petje. To vam je grmelo po dvorani.

V imenu "Ilirije" se vam vsem iskreno zahvaljujemo za poset in vam obljubljam, da vas bomo tudi še v bodoče skušali razvedriti z našo prelepo slovensko pesmijo.

Več ljudi nas je tudi že vprašalo, če bo kakšna igra letos. Tem lahko povem, da bo in sicer 19. aprila v Slovenskem domu na Holmes Ave. Že sedaj vam brez skrbi rečem, da bo to zopet en večer, ki ga ne boste pozabili zlepa.

Člani zbora so tudi sklenili, da se tudi letos nabira podporni član. Vsak lahko postane podporni član zbora, za kar plača \$2.00. V slučaju smrti v družini mu zbor zapoje žalostinke. Poleg tega pa je izkaznica podpornega člana veljavna tudi kot vstopnica k eni naših prireditev.

Torej sedaj se vam nudi prilika, postanite podporni član pevskega zbora "Ilirija," na ta način imate že vstopnico za našo prihodnjo igro in v slučaju smrti pa bo tudi zbor opravil svojo dolžnost. Priglasite se lahko pri vsakem članu zbora, ki vam bo drage volje preskrbel vse potrebno. Naj zadostuje, se bom pa še drugič kaj oglašil o naši prihodnji igri. Pozdrav, M. Rakar

Ali oni — ali mi

(Radijsko poročilo Ray Brocka New York Times-a)

(Nadaljevanje)

Ko so Nemci prišli do sapa, so napadli. Manjši oddelki oklopljenih enot so z velikim samopojem zapuščali Beograd

in se razvijali v napadalni postroj, da zaduše "demonstracije." Četniški oddelki so jim padli na cesti v bok in jih z granatami in zažigalnimi bombami uničili. Četniki so z dinamitom porušili italijanske vojašnice na Cetinju in v Danilov gradu v Črni gori in uničili štiri polke pehote. V splitskem pristanču je zletel v zrak italijanski rušilec. Neka italijanska oklopna enotica je odkorakala proti Podgorici, da "zaduši vstajo" v Danilov gradu. Podgorice ni nikoli videla. En sam vojak je pohoril prisopel do Cetinja in sporečil o pokolju. Iz Kotorja, središča italijanske zasedne vojske je italijanski poveljnik po radiu zahteval pomoč in bombnike.

Minil je avgust, minili so prvi dnevi septembra. Osamljene in prestrašene posadke sovražnih vojašnic so streljale v sence, a strelji iz zasede so jih kosili drugrega za drugim. Preživeli so trepetajoč od strahu poslušali pesem, odmevajočo v temnih nočeh od gore do gore:

Spremite se spremiti četnici
Ljuta če borba da bude.
Povika Jovan Babunski
Bacajte bombe četnici.

Gromski glasovi te četniške himne sovraštva — nekateri glasbeni strokovnjaki so mnenja, da kot revolucionarna himna prekaša samo marseljezo in internacionalo — se končujejo s poveljem "bacajte bombe, četnici!" In iz teme posvetijo strelji pomešani s točo bomb.

Nemški mestni poveljnik je razumel, kaj vse to pomeni — vojno. Štiri nemške oklopne divizije so pridivljale skozi Madžarsko. Mimo Beograda so prihrumele na jug. Vlačilci so razmeščali 155 mm topove, da s svojo ognjem zasujejo središča odpora. Z zemunskega letališča so se dvignile v zrak jate Heinkele in Stuka, težko obložene z bombami. Tri italijanske oklopne divizije so previdno vkorakale v Črno goro in Hercegovino in dalmatinsko primorje. Italijanske križarke in rušilci so cdprli smrtonosni ogenj na dalmatinske ribiške naselbine. Italijanski Fiat i zastareli Caproni bombniki, nesposobni za borbo v Sredozemskem morju in Afriki so bombardirali Bar, Ulcinj in četniška "gnezda" nad strmino Risnjaka in nad Beranom v Črni gori.

Nemci so bili značilno učinkoviti in značilno brezsrčni. Šebac, srbski Verdun, je porušen do tal z bombniki in topništvom. Krupanj je v razvalinah. Loznica in Valjevo prav tako. Višegrad, slikovito staro utrdbo v Bosni so obstreljevali trinajst ur brez prestanka. Jagodnja Plana v Šumadiji je danes pogorišče. Ves mačvanski predel v trikotu med Savo in Drino je porušen do zemlje.

Med tem so se Nemci razvili na bojiščih in začeli pravo vojno. Oklopne divizije so rušile in teptale vasi in mesta zahodne in srednje Srbije. Ker je bil odpor vedno hujši, so povzeli "posebne korake." Prebivalstvo mnogih vasi, moške, ženske in otroke so pokosili z ognjem iz strojníc. V Beogradu in Pančevu so spet obešali v množicah. Na Terzija in Slaviji v Beograjskem trgu so postrelili talce. Trupla so pustili ležati za opomin.

Nemški kazenski oddelki so pobili 4600 Srbov v Kragujevcu. Dušan Jovanović je to videl. Žrtve so streljali s strojnícami v skupinah po petdeset. Od časa do časa so Nemci morali prenehati. Strojnice so se preglele. Dva oddelka vojakov so morali zamenjati. Prišlo jim je slabo. Častniki so jim dali pti močnega žganja in potem so "opravilo" nadaljevali. Tiste, ki so preživeli obstreljevanje Šabca so pobesili ali postreljali.

Podobno se je zgodilo v Krup-

(Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Grocerija in mesnica naproday

Proda se grocerija in mesnica na glavni cesti v slovenski naselbini v newburški okolici. Jako obsežen promet. Dohodki ne manj kot \$1,500 na teden ali več; pa se lahko še dvigne. Najemnina jako nizka; najemninska pogodba za dolgo. Jako pripravno za Slovence. Za nadaljne informacije pokličite

A. Jelercic
DI 5020 ali DI 1046
podnevi ali zvečer

(43)

Proda se

Hiša na 6107 St. Clair Ave., obstoječa iz enega trgovskega prostora, 3 stanovanj in garaže. Vroča voda in parna gorkota. Vse zarentano! Vaš denar dobro investiran. Cena je samo \$7,500. Več izveste v prodajalni na 6410 St. Clair Ave. (39)

Hiše naproday

Na Norwood Rd. 10 sob, na Carl Ave. 11 sob, na 64. cesti 10 sob, na Cornelia Ave. 40. sob, na 74. cesti 12 sob, na Donald Ave. 10 sob, na 71. cesti hiša za trgovino, ima 2 prodajalni in 6 sob stanovanje.

Hiše za eno družino:

Na 61. cesti 5 sob, na Donald Ave. 7 sob, na 74. cesti 8 sob, na Myron Ave. 6 sob.

Dve hiši na enem letu v dobrem stanju, 1104 E. 74. St. Oglejte si te hiše. Pojasnila dobite pri

George Kasunich
7510 Lockyear Ave.
zvečer ali pokličite HE 8056.

(39)

Ledenica naproday

Proda se električna ledenica, vsa iz porcelana, 11 kubičnih čevljev; pripravna za veliko družino ali trgovino. Vprašajte na 6511 Bonna Ave. (40)

Meat Stand for rent

V najem se da v dobro vpejani groceriji oddelek za mesnico z vso opremo. Jako zmerne cena. Pokličite Henderson 4968. (40)

Priatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENDICOTT 4212

Greater Cleveland
HOME and FLOWER SHOW
Cleveland Public Auditorium
FEB. 21-FEB. 28, 1942

VELIKANSKA
8-DNEVNA ATRAKCIJA

• TISICEDE CVETLIC v polnem cvetu napljuje glavno arno.
• "HISA MOJH SANJ." v polni meri, umetniško upravljen.
• COVETLICI IN "ZMAGOVITNI" VRTOVI, izobraževalni oddelki in razstava hitne opreme.
• OCARLJIVE NOVE IDEJE za boljšo življenje.

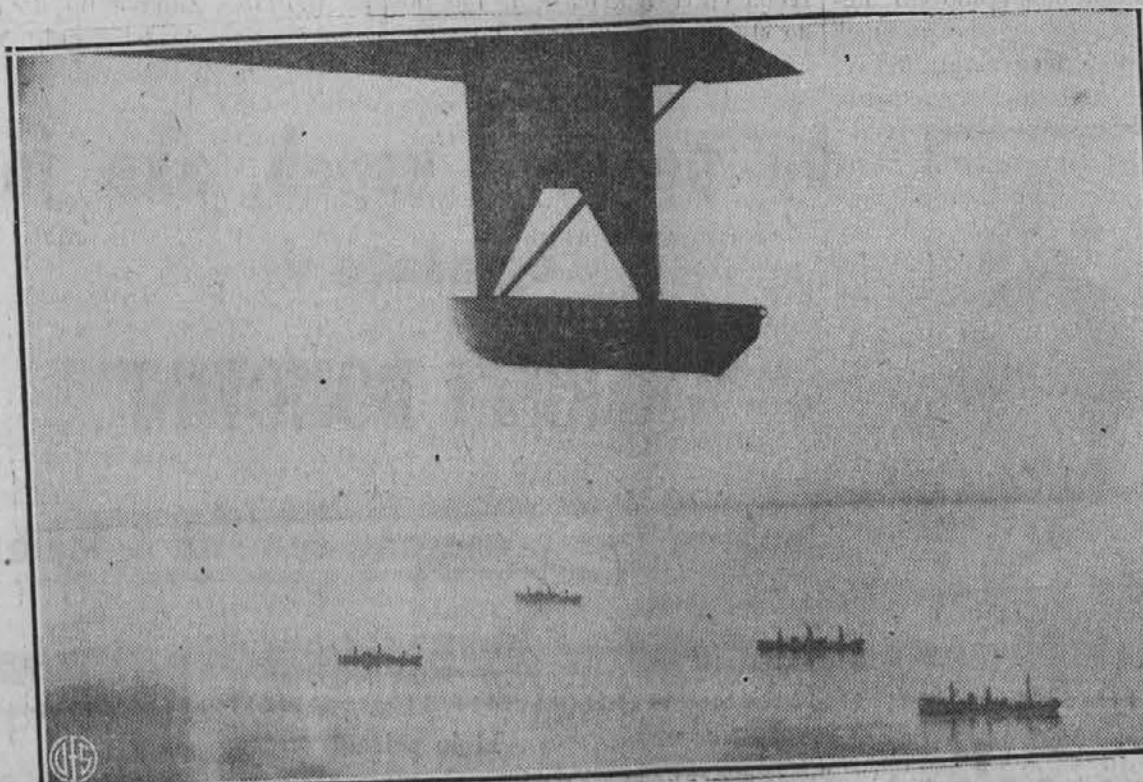
50c SPLOŠNA VSTOPNINA
federalni davek dodaten
VSTOPNICE v predprodaji
vključili davek 40c

DOBE SE pri cvetličarjih, Independent Garden Clubs in trgovinah v mestu.

BUILD AND BEAUTIFY

Na sliki vidimo dve holandski podmornici, ki sta zasidrani v Soerabaja, Java, kjer imajo zavezniki svoj glavni stan. Holandsi so zelo aktivni v bojih na Pacifiku in prizadevajo precej sitnosti Japoncem.

Kakor kolkja varje svoje piščance, tako spremljajo in čuvajo nad konvoji močeni ameriški bombniki. Na sliki vidimo le del velikega ameriškega bombnika, ki vrši stražno službo na Atlantiku. Slika je bila posneta ne kje na Atlantiku.

Za las je manjkalo

ROMAN

"Dobro ste storili, gospodičar!" vzkligne dr. Seigneboš. "Izvrstno! Jacques je nesrečen, toda jaz mu zavidam."

Diana je končala s svojim pripovedovanjem. Potem se je pa zmagoslavno obrnila proti gospodu Magloire in je še dodala:

"In po vsem tem, ali je še mogoče kdo med nami, ki bi trdil, da je Jacques navaden morilec?"

"Priznavam," reče odvetnik Magloire, "da če bi šel jutri h Jacquesu in bi z njim prvič govoril, da ne bi govoril z njim na način kot sem govoril pretekle dni."

"In jaz," vzkligne markiz Boiscoran, "jaz izjavljam, da sem odgovoren za svojega sina in mu bom jutri tako tudi povedal."

Potem se pa obrne k svoji ženi, in govorec tako tiho, da ga je samo ona razumela, je dejal:

"Upam, da mi oprostite moja sumničenja, ki me sedaj obdajajo z grozo."

Toda markiza ni imela nobene moči več; padla je v omedlevico in Lavarande gospodični ter Diana so jo morale odpeljati iz sobe. Kakor hitro so bile zunaj, je dr. Seigneboš zaklenil vrata, se naslonil ob steno, snel očala, da jih obriše in rekel gospodu Folgatu:

"Sedaj lahko svobodno govo-

rmo. Kakšne novice nam pri-
našate?"

XXII

Ura je odbila pravkar enajst, ko je ječar Blangin ves razburjen stopil v celico, kjer se je nahajal Jacques in rekel:

"Gospod, vaš oče se nahaja v sprejemni sobi!"

Kot bi ga zadela strela je jetnik planil kvišku.

Večer prej je dobil notico, v kateri mu je gospod Chandore naznanil, da pride markiz Boiscoran. Ves nadaljni čas je Jacques uporabil, da se je pripravil za sprejem. Kako je bilo vendar mogoče, da je prišel markiz, njegov oče? Sklenil je torej, da ga bo rezervirano poslušal. In ko je sledil Blanginu po samotnem mostovžu, navzdol po stopnicah, je premišljeval, kako bo govoril in kako se bo obnašal.

Toda predno je mogel ziniti eno samo besedo ga je oče že objel in prisil k sebi. Slišal ga je, kako je jecljal:

"Jacques, moj ljubi sinko, moj nesrečni otrok!"

Vsem svojem življenju, kakor je bilo dolgo in viharno, ni bil markiz še tako razburjen kot ravno sedaj. Peljal je Jacquesa za roko k oknu, da ga lahko bolje opazuje. Čutil se je sam sebi, kako je mogel dvomiti nad lastnim sinom! Spoznal je v njem, da je prava njegova podoba, kri njegove krvi! Ko ga je natančneje pogledal, je presunjen spoznal, da je bil Jacques zelo zdelan. Bil je silno bled in na senčih so preprezale njegove goste črne kodre številne srebrne niti.

"Ubogi fant!" je dejal. "Hudo si moral trpeti."

"Mislim, da bom ob pamet," je preprosto odgovoril Jacques.

In s podhrtevačim glasom je vprašal:

"Ampak ljubi oče, zakaj nisi dal od sebe nobenega znamenja, da si živ? Zakaj si bil od soten tako dolgo?"

Markiza vprašanje ni zalotilo nepripravljenega. Ampak kako bi nanj odgovoril? Ali bo mogel kdaj povedati Jacquesu pravo tajno svojega obotavljanja? Mož je pogledal stran in odgovoril:

"Upal sem, da ti bom lažje koristil, če ostanem v Parizu."

Ampak njegova zadrega je bila preveč očitna, da bi ušla sinovemu očesu.

"Saj nisi dvomil o svojem lastnem otroku, oče?" ga je le ta žalostno vprašal.

"Nikdar!" je vzklil markiz. "Nikdar nisem dvomil za trenutek. Vprašaj tvojo mater in povedala ti bo, da je bilo to ponosno zagotovilo, ki sem ga čutil, vzrok, da nisem prišel z njo. Ko sem čul, česa so te obtožili, sem dejal: 'To je beda-stoča!'"

Jacques je odmajal z glavo in dejal:

"Obdolžba je bila bedasta; vendar vidiš, kam me je privela."

V očeh starega gospoda sta se zabliščali dve debeli solzi.

"Jacques, ti dolžiš mene krivde," je dejal. "Ti obtožuješ svojega očeta."

Očetove solze so tako omehčale Jacquesovo srce, da so tisti hip splahnili vsi njegovi prejšnji sklepi.

"Oče," je rekel in stisnil očeto roko, "jaz ne dolžim tebe. Še vedno ne morem najti pravih besed, da bi ti povedal, kako je tvoja odsotnost povečala moje trpljenje. Mislim sem, da sem bil zavržen, razdediten."

Prvič odkar so ga bili zaprli, je nesrečni mož našel dušo, kateri je mogel zaupati vso zagrenjenost, ki je prepojila njegovo srce. Čast mu ni dovoljevala, da bi pokazal svoj obup pred materjo in Diano. Z neverjetnim ogospodom Magloirejem tudi ni bilo nič in gospod Folgat, dasi na moč usmiljen mož, je bil navsezadnje vendar le zgolj tujec.

Ampak zdaj je imel pri sebi prijatelja, najdražjega in najboljšega prijatelja, ki ga more človek imeti—svojega očeta, zdaj se mu ni bilo več treba ničesar bati.

"Ali je na svetu kako človeško bitje," je povzel, "čigar nesreča se da primerjati z mojo? Biti nedolžen, toda nezmožen to dokazati! Vedeti za krivčvo ime, vendar se ne upati, izgovoriti ga! Ah, saj izprva se niti nisem zavedal grozote svojega položaja. Seveda sem se ustrašil; ampak kmalu sem prišel k sebi, prepričan, da pravici ne bo vzelo dolgo, da odkrije resnico. Pravica! Moj prijatelj Galpin, ki jo je reprezentiral, se je presneto malo brigal za resnico; njegov edini cilj je bil, dokazati, da je mož, ki ga je obdolžil, krivec. Citaj časopise, oče in vidiš boš, kako sem postal žrtev najbolj nečuvne kombinacije okoliščin. Vse se je zarotilo proti meni. Še nikdar se ni tista tajinstvena, sle-

pa in absurdna sila tako jasno demonstrirala—tista strašna sila, ki jo imenujemo usodo."

"Sprva mi ni dala zavest časti, da bi omenil ime grofice Claudieuse, pozneje pa previdnost. Ko sem ga prvič omenil g. Magloireju, me je zavrnil, da lažem. Potem sem si mislil, da je bilo vse izgubljeno. Pred seboj nisem videl druge poti kot one, ki vodi na sodišče, potem pa na vislice. Hotel sem izvršiti samomor. Toda moji prijatelji so mi dali razumeti, da nimam pravice, končati svojega življenja, dokler tli v meni iskrica energije in razuma."

"Ubogi otrok!" je vzklil markiz. "Ne, te pravice nimam."

Jacques je nadaljeval:

"Včeraj me je obiskala Diana. Veš, s kakšnim namenom je prišla? Da bi z menoj zbežala. Skušnjava je bila strašna, oče. Prost in z njo ob svoji strani, bi se poživil na ves svet. To brezprimerno dekle je na vsak način hotelo, da jo ubogam; tam, kjer zdaj ti stojiš, se je vrgla na kolena pred menoj ter me rotila, naj bežim. Vendar sem ostal tu, čeprav dvomim, da mi bo mogoče rešiti življenje."

Globoko pretresen se je mlad mož sesedel na klopi in skril obraz v dlani—morda je hotel prikriti solze.

Nenadoma pa je prišel eden tistih napadov besnosti, katerih žrtev je bil tako pogosto, odkar se je nahajal v ječi in iz ust se mu je utrgal vzkril:

"Ampak kaj sem storil, da sem zaslužil tako strašno kazn?"

Markizevo čelo se je stemnilo in mož je svedane odgovoril:

"Počel si si žene svojega bližnjega, sin."

Jacques je zmignil z rameni.

Nato je odgovoril:

"Jaz sem ljubil grofico Claudieuso in ona je ljubila mene."

"Presestovanje je zločin, g. Jacques."

"Zločin? Magloire je rekel isto. Ampak oče, ali res tako misliš? Če je tako, je to zločin, ki ni prav nič strašen, v katerega te vse vabi in sili, s kakršnim se vsakdo baha in kateremu se svet smehlja. Resnica je, da daje zakon soprogu pravico nad življenjem in smrtjo; ampak če se obrneš na zakon, čaka krivica šest mesecev ječe ali par tisoč frankov globe."

Ce bi bil vedel, nesrečnej!

"Jacques," je dejal markiz, "grofica Claudieuse namiguje, da je ena njenih hčera, namreč najmlajša tvoj otrok, mar ne?"

"To utegne biti res."

Markiz de Boiscoran se je

zdrzil. Nato je trpko vzklil:

"To utegne biti res! Norec, kako lahko miselnost, nebržito si to izgovoril! Ali si kdaj pomislil na to, kako bi bil grof Claudieuse žalosten, če bi izvedel resnico? Ali pa če bi jo zgolj zasumil. Ali si ne moreš predstavljati, da takšen sum zado-
stuje, da zastrupi nekemu celo življenje in uniči tudi dekleto-vo srečo? Ali se ne zavedaš, da povzroči tak dvom strašnej-še trpljenje kakor so bile mu-ke, ki si jih doslej pretrpel?"

Markiz je obmolnil. Še nekaj besed, pa bi bil izdal svojo skrivnost. Ukrotivši svojo razburjenost, je spet povzel:

"Ampak jaz nisem prišel semkaj, da bi razpravljaj o tem vprašanju, temveč da ti povem, da bo stal tvoj oče ob tvoji strani; in če te doleti sramota, da boš moral pred sodišče, da bo zavzel sedež ob tvoji strani."

Čeprav je bil Jacques zelo razburjen, si vendar ni mogel pomagati, da ne bi opazil očetove vznemirjenosti. Za trenutek je imel megleno slutnjo resnice, ampak preden je mogla ta slutnja dobiti konkretno obliko, se je razpršila spričo očetove obljube, da mu bo stal ob strani, ko bo moral stopiti pred sodnike—obljube, ki je delala vtis, da sta jo rodila samožrtvo-
vanje in očetovska ljubezen. Jacquesovo srce je prekipelo hvalečnosti, ki jo je izlil v besedah:

"Ah, oče, jaz bi te moral prositi oprostčenja, da sem kdaj dvomil o tvoji ljubezni do mene!"

Markiz de Boiscoran je moral napeti vse sile, da je spet dobil popolno kontrolo nad se-

boj. Potem je zaupno spregov-
voril:

"Da, sin, jaz te ljubim; vzlic temu pa ne smeš delati iz mene večjega junaka nego sem. Jaz še vedno upam, da nama bo prihranjena pot pred sodnike."

"Ali se je odkrilo kaj nove-

ga?"

"G. Folgat je našel nekaj, di, ki dajejo upati, dasi se slej ne more govoriti o le-
resničnem uspehu."

Na Jacquesovem obrazu je pojavilo razočaranje.

"Sledovi?" je vprašal.

Na sliki je naš državni podtajnik Sumner Welles, ki podpisal pakt, v katerem se zavezuje 21 ameriških republik, da bodo prenehale z diplomatskimi odnosi z državami, ki osiroma. Konferenca teh republik se je vršila v Rio Janeiro.

VOGU ENAMEL WARE TRIPLE COATED WHITE RED TRIM

Posebno za ta teden—vsak-
vrstvrstne kuhinjske posode, 10
različnih posod; bele z rdečim
robom, trikrat pečene. Katero-
koli si izberete, samo

98c

Oglejte si jih v našem izložbe-
nem oknu.

**POSEBNO! Imamo še nekaj
aluminijevih posod v zalogi.**

GRDINA HARDWARE

6127 St. Clair Ave.

ENdicott 9559

Odpri vsak dan od 8 zj. do 7. zvečer.
Ob srečah samo do popoldne.

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih

V BLAG SPOMIN

ČETIRJE OBLETNICE SMRTI NAŠE
PRELJUBLJENE HČERKE IN
SESTRICE

Dorothy Strnad

ki se je v nežnem otroškem življenju
tako nagledala za vedno ločila od nas
dne 15. februarja, 1938.

Tvoji dragi, ki te še vedno pogrešajo:

AMELIA STRNAD, mati,

LOUIS in ANTHONY, brata,

Stare matere, stari oče, tete, strici in

drugi sorodniki.

Cleveland, O., 16. februarja, 1942.

MORDA SO VAŠE

NOGE

Cestokrat zdravni-
ki pronajdejo, da te-
lesne bolečine po-
vzročijo slabotni ali
vpadli podplati
(arches) ter drugi
nedostaki pri no-
gah. Ako je to slučaj
pri vas, potem vam
pokažemo kako lahko
vam dr. Scholl opora
za udobnost noge ali zdravi-
lo boleče noge. Pridite v trgovino za
brezplačen odtis vaše noge v no-
gavici.

MANDEL'S SHOE STORE

6107 St. Clair Ave.

Vabilo na maškaradno veselico

ŽENSKI KLUB SLOVENSKEGA DOMA NA HOLMES AVE.
NA PUSTNI TOREK ZVEČER

ki jo priredi

Pričetek ob 7; parada mask ob 10:30. Lepe nagrade za

Godba: JANKOVIČ ORKESTER

Vstopnina 35 centov

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskar-
na vam tiska krasna poročna
vabila po jako zmerni ceni. Pri-
lite k nam in si izberite vzorec
papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši